

פחד דוד

עלון שבועי בענייני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל
בנשיאות בנש"ק טורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
בן הצדיק הטלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונבדד הצדיק הקדוש הטלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 623

משכיל לדוד

פרשת דברים

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

הבחירה ותוצאות החינוך ביד ההורים

"ולבן והצרת ודי זהב" (דברים א. א)

ליבם לדרך הישרה, מאידך בידו להורידם לבאר שחת רח"ל. הנה הקב"ה מבטיח לאברהם אבינו ע"ה ברכות לרוב, מדוע? כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט" (בראשית יח, ט). עיקר המטרה בהבאת בנים לעולם, היא כדי לחנכם לדרך תורה ומצוות. שיהיו בני תורה, עובדי ה', ויראת שמים תהיה נסוכה על פניהם, ואשרי הזוכה לבחור בדרך ראויה זו.

מה רב צערינו כי ישנם כאלו הבוחרים ברע ומחנכים את בניהם בדרך קלוקלת המלאה קוצים וברקנים, דרך ללא תורה וללא מצוות ומה יעשה הבן ולא יחטא, ולבסוף לתדהמת ההורים - בניהם יוצאים לתרבות רעה ובוועטים גם בהקב"ה וגם בהוריהם. ורק אז נזכרים ההורים לעשות חשבון נפש נוקב, על החינוך ההרסני שהנחילו להם, והם בוכים במר נפשם על כך. וכמו שאמרו חז"ל (במס' ברכות ז:): "קשה תרבות רעה בתוך ביתו של אדם, יותר ממלחמת גוג ומגוג". ומי גרם להם כל זאת? סכלותם וטיפשותם שבחרו לבניהם חינוך גרוע, חינוך של אומות העולם, חינוך ריק מכל תוכן רוחני.

לעומת זאת, הבה נתבונן בדרכו של אברהם אבינו ע"ה, כיצד בחר בדרך התורה וחינך את בנו לאהוב את ה', ואף למסור נפש לכבודו יתברך, לכן יצחק מסר את נפשו לעקידה בשמחה ובטוב לב. וכך כותב הבית יוסף (או"ח סימן רצ"ב) מהו "יצחק ירנן" שאומרים בתפילת מנחה בשבת? כשאמר אברהם "השה לעולה בני" (בראשית כב, ח) מיד רינן יצחק ואמר שירה, ומה שירה אמר? זהו שיר של קרבן, עד כאן לשוננו.

ועל דרך זה הוספתי לבאר את התיבות "אברהם יגל". שכיון שראה שבנו יצחק הגיע לדרגות כה נעלות, ולא די שאינו מצטער בהקרבתו על גבי המזבח, אלא שהוא שר ומרנן ושומח למסור נפש לכבודו יתברך, הרי מיד "אברהם יגל". אברהם שמח שמחה עצומה, באומרו - אשרי שזכיתי לבן כזה! וזהו אשרי עלי אדמות לראות את בני דבק בה' והולך בדרך תורתו. וזהו שנאמר בהמשך "יעקב ובניו ינוחו בו" - אם אברהם ויצחק מורשיים ליעקב ובניו דרך כה מעולה בעבודת ה', לקיים את מצוותיו מתוך שמחה, ואת כל אשר להם ואף את נפשם מוכנים למסור לצורך גבוה, בוודאי שדרכם מובטחת תמיד להיות במנוחה השקט ובטח. ועל אף כל התלאות שיעברו על ראשם, תמיד הם יהיו מאושרים ושמחים, כי יודעים נאמנה שהכל מידו יתברך וכל אשר להם - שלו הוא, ומה להם להצטער ולהיאנח? ולכן "יעקב ובניו ינוחו בו". שתמיד יהיו מאושרים ושמחים בעבודת ה', כדוגמת אברהם ויצחק. נמצא שהכל תלוי בבחירה, באיזה דרך יחפוץ האדם לחנך את בניו ובנותיו ואשרי המשכיל לבחור בטוב, לבחור בדרך הקדושה כפי שחינך אברהם את יצחק

הגמרא במסכת ברכות (דף לב.) דורשת; מאי "ודי זהב", כך אמר משה לפני הקב"ה, ריבונו של עולם, בשביל כסף זהב שהשפעת להם לישראל עד שאמרו די, הוא שגרם להם שעשו את העגל. ואמר ר' יונתן מנין שחזר הקב"ה והודה למשה, שנאמר (הושע ב' י') "וכסף הרביתי לה וזהב עשו לבעל", עד כאן.

אהבת עולמים אוהב הקב"ה את עמו ישראל, ולכן הודה לדברי משה רבינו ולימד זכות עליהם שריבוי הכסף והזהב הוא שהביא בעקבותיו את עוון העגל.

אולם בוודאי שכל אדם באשר הוא, בכוחו לעמוד בניסיונות אם ירצה בכך. לפי שאין הקב"ה מביא ניסיון לאדם, אלא אם כן יכול לעמוד בו, וזכות הבחירה ניתנת לו להטות ולכוון את העושר שנתן לו הקב"ה למטרה נכונה שהיא - להרבות את כבוד ה' בעולם על ידי החזקת לומדי תורה, בסיוע לעניים ונזקקים, בפרסות לחמו לדל ובפיזור מהונו לצדקה וחסד.

אם השכיל ובחר בדרך זו, הרי שהוא זכה לעמוד בניסיון העושר והקרן קיימת לו לעולם הבא. אולם אם חלילה יצר הרע התגבר עליו ונתגאה בליבו מחמת עושרו, ונעשה אדם חומרי ומגושם וזלל וסובא השקוע בתאוות וכל מעייניו נתונים להבלי העולם, הרי שהשמש בזכות הבחירה שיש בידו לרעה ואחריתו מי ישורנה. וככל שיגדל רכושו, כך יבעט יותר בה' ובתורתו רח"ל, ויתקיים בו הפסוק (דברים לב, טו) "וישמן ישורון ויבעט". והפסוק מזהיר (דברים ח, יא-יד) "השמר לך... ורם לבבך ושכחת את ה' א-להיך" נמצא שרכושו עמד לו לרועץ בבחינת "עושר שמור לבעליו לרעתו" (קהלת ה, יב).

פעמים רבות נזדמן לי לדבר קשות עם עשירים שפרקו מעליהם עול תורה ומצוות, והוכחתי אותם על פניהם ללא חת ומורא. חבל שהקב"ה נתן לכם הון ועושר כה מרובה - אמרתי להם, כי קודם שנתעשרתם שמרתם עדיין על הגחלת והכרתם את ה', ועתה הממון סינור את עיניכם ושכחתם את ה' אלוהיכם.

ולהבדיל בין הקודש לבין החול. הנה גם לאבות הקדושים נתן הקב"ה עושר לרוב ואדרבא - ככל שגדל ונתעצם רכושם, כך באותה מידה גדלה אהבתם לה' יתברך, כי הם ידעו שהכל מידו הפתוחה וככל שהיטיב עמהם, כך הם למעשה דבקו בו עוד ועוד והשתמשו בכספם ורכושם רק בכדי להודות לה' ולתועלת רוחנית. ונמצא שכח הבחירה והשיפוט ניתן לאדם ובידו לבחור בטוב או שמה חלילה, לבחור ברע.

כך הוא העניין במי שזיכה אותו הקב"ה לבנים ובנות. בידו לבחור בטוב ולהטות

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il ««

פרשת דברים ט' אב תשע"ב

ירושלים	תל אביב	באר שבע
19:04	19:20	19:20
20:18	20:21	20:19
21:00	21:05	21:05

הילולא דצדיקא

- ט - רבי רפאל אהרן מונסוניגו, אב"ד פאס
- י - רבי מסעוד חי רוקח מטריפול
- יא - רבי יצחק בלאזר מפטרבורג
- יב - רבי יוסף לובטון
- יג - רבי נתן נטע שפירא מקראקא, בעל ה"מגלה עמוקות"
- יד - רבי יוסף נפתלי שטרן, ראש ישיבת פרשבורג
- טו - רבי אברהם בן חסין, מחכמי מקנאס

אמרי חכמים

צורת הדאגה על החורבן

דברים שנאמרו בשם מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א ומוקדשים לזכות השלימה

"רבי הוה נקיט ספר קינות וקא קרי בגויה. כי מטא להאי פסוקא 'השליך משמים ארץ', נפל מן ידיה. אמר, מאיגרא רמא לבירא עמיקתא", (חגיגה ה"ב).

רבי בשעתו, הרגיש כי ספר קינות איננו מביע עוד את החורבן הנורא של זמנו. וכדברי רבי עצמו בירושלמי (גיטין פ"ד): "כשם בין קדשי הקדשים לבין חוליין, כך בין דורנו לבין דורו של רבי יוסי". ולכן נפל מן ידיה. אבל מדוע ראה זאת רק בפסוק זה? וגם מהו הלשון "לבירא עמיקתא"?

הנה כשמשליכים משמים ארץ תפארת ישראל, וכל העובר רואה ש"התפארת ישראל" - הטהרה והצניעות, חוקי התורה ומצוותיה - מתגלגלים על הארץ, עוד יש תקוה שאולי מי שהוא ירחם על התפארת ישראל וירימה. אבל כאשר ה"תפארת ישראל" מושלכת 'בבירא עמיקתא', עד שהעובר עליו אינו מרגיש כי הוא דורס על התפארת ישראל, אז הלא אין מי שיחמול וירחם עליו!

והנה אומרים חז"ל (איכ"ר פתיחות כד): "באותה שעה היה הקב"ה בוכה ואומר אוי לי מה עשיתי השריתי שכינתי למטה בשביל ישראל, ועכשיו שחטאו חזרתי למקומי הראשון, חס וחלילה שהייתי שחוק לגויים ולעג לבריות. באותה שעה בא מ"ט ונפל על פניו, ואמר לפניו: רבונו של עולם אני אבכה ואתה לא תבכה. אמר לו: אם אין אתה מניח לי לבכות עכשיו, אכנס למקום שאין לך רשות ליכנס ואבכה, שנאמר: ואם לא תשמעוהו במסתרים תבכה נפשי מפני גוה".

מ"ט שר העולם! הרואה ומסתכל בתוהו ובוהו של העולם, בחורבנות שרוצים להפעיל בארץ - בוכה. אבל יש מקום פנימי, מקום המיוחד רק לדי' יתברך לבדו, ורק הוא יודע את עומק החורבן. "במסתרים תבכה נפשי". שם יש רשות לקונן, רק לאלה המבינים את חורבן הר ציון ששמים, ששועלים הלכו בו.

החורבן לא התחיל, כאשר נכנס טיטוס בבית קודש הקודשים, טיטוס "קימחא טחינא טחין" (סנהדרין צו ע"ב). את החורבן רואה ירמיהו, בשעה שהיהודים קורעים את ספר התורה. בשעה ש"תפארת ישראל" מושלכת ארצה.

זהו מצבם של ישראל - אז אין בטחון במה שהעין רואה: לא ארץ ישראל, לא ירושלים ואפילו לא בית המקדש!

"מעשה באלמנה אחת, שהיתה בשכונתו של רבן גמליאל, ומתו שני בניה, והיתה בוכה כל שבע שנים, והיה רבן גמליאל יושב

באמצע המטה, ובוכה עמה כל הלילה, עד שנשרו ריסי עיניו, עד שידעו התלמידים ופינוה משם" (ילקו"ש איכה תתרז).

כאשר שמע רבן גמליאל, איך מתאבלת אותה אלמנה על מיתת בניה - שמתו מיתת גוף - נזכר, כמה ילדים מתים, מתנוונים והולכים, במיתת נשמה וגוף קיים. והיה יושב ובוכה עליהם, עד שנשרו ריסי עיניו!

על הפסוק "בכה תבכה בלילה" (איכה א, ב), ומדוע בלילה דוקא? אמרו רז"ל "שכל הבוכה בלילה קולו נשמע" (סנהדרין קד ע"ב).

יש הבדלים בדאגות לב בני אדם, או להתרגשות הלב המביאה להשתתפות בצער חבריו. הכל לפי ערך האבידה והסבל. אם רעו ואהובו הוא במצב מסוכן, חיי תלויים לו מנגד, או אם כבר חלילה נכבה הנר. ואולם לכל זמן, נגזר על המת שישתכח מן הלב (פסחים נד ע"ב), ובאורך הזמן ימצא ניחומים ושב ורפא לו.

אולם אם בא המוות שלא בדרך כל הארץ, נטבע במים שאין להם סוף, אם חיה רעה אכלתה ולא השאירה ממנו שריד, או אם היה לשריפת אש - בזה לא ימצא מרגוע לנפשו. וכמו שמצינו אצל יעקב "ויכירה, ויאמר כתונת בני, חיה רעה אכלתה טרוף טורף יוסף" (בראשית לו, לג). לא מיתה סתם, ואפילו לא חיה סתם הממיתה את קורבנה, משאירה ממנו איזה זכר. אולם כאן "חיה רעה אכלתה", לא השאירה ממנו אף עצם מעצמיו, "טרוף טורף" כולו, אז "וימאן להתנחם" - לא מצא מרגוע לנפשו.

"כל הבוכה בלילה", על אבידה הדומה ללילה, שלא נשאר ממנה מאומה - "קולו נשמע", יש לו הד חזק לכל השומעים!

ואם בשריפת הגוף הדברים אמורים; על אחת כמה וכמה בשריפת הנשמה, דבר הנצחי, אשר לא נשאר מאומה מהנשמות הטהורות. ועל זה מביאים חז"ל מרבן גמליאל, שהיה בוכה גם הוא, על אלה האבידות ההולכות לאבדון - "כי תוליד בנים ובני בנים... והשחתם... העדותי בכם היום... כי אבוד תאבדון מהר... כי השמד תשמדון" - אם לא ישמור העם על יחודו למען יכירוהו, אז הרי חלילה יכול להגיע לידי אבדון והשמדה.

בימים שהיה הבית קיים, היה אדם יכול להתרפאות מחולי הנפש על ידי כהני ד'. על ידי עבודת המקדש. וכל כך היה המצב הרוחני חזק, שהרי בערב יום הכיפורים, כשהעבירו לפני הכהן הגדול פרים, אלים וכבשים כדי שיהיה מכיר, ושואלים חז"ל (יומא יח): "מאי טעמא לא תנא שעירים? כיון דעל חטא קא אתו, חלשא דעתיה!"

רק עצם הידיעה, שיש חטאים לישראל, שעל כן מקריבים ביום הכיפורים שעירי חטאת, כבר היתה עלולה לגרום ליחלשא דעתיה של הכהן גדול! - היתכן כדבר הזה? הרי "לא היה אדם לן בירושלים ובידו עוון, שנאמר 'צדק ילין בה'" (שה"ר א, ו).

וזאת אנו מבקשים בסופה של מגילת איכה - "השיבנו ד' אליך", תעורר בנו רוח תשובה "ונשובה", ואז "חדש ימינו כקדם", שהמצב הרוחני יהיה כמקדם.

A valuable addition to our Torah series:

Kerem David
on Pirkei Avot in English

It is with great joy
that we proudly
present this new
addition:

Kerem David
on Pirkei Avot

תולה ארץ על בלימה
נצור לשונך

באופן שמתפרש לגנאי

מה שהתירו לספר לשון הרע בפני שלשה, זהו רק בדבר שאינו גנאי גמור, אלא יכול להתפרש לשני פנים, וסמכו על כך שכשמספר בפני שלשה יודע שבדאי חבירו ישמע על כך, ולכן הוא מספר באופן שאינו מתפרש לגנאי. אבל אם אומר באופן שמתפרש לגנאי, אסור אפילו בפני שלשה.

מאוצרו של מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר

מפתח לבית המקדש בידינו

אליהו הנביא זכור לטוב, ויבאר לנו את התורה הקדושה ויתרץ את כל הקושיות הסבוכות שהיו לנו בהבנת הלימוד. לכן כשהגמרא נשארת בקושיא, היא מסיימת בלשון "תיקו", כשאחד הסברות למילה זו הוא הרמז החבוי בראשי התיבות - ת'שבי י'תרץ ק'ושיות ו'איבעיות.

גם יזהר לקיים את כל מצוות ה' בדקדוק רב ומתוך אהבה וחביבה יתירה, כי אם ח"ו התעצל בה ולא עשאה כתקנה, הרי גם הוא בגדר "עזבם את תורתו" רח"ל. ובל נשכח כי כולנו מושבעים ועומדים מהר סיני לקיים את כל מצוות ה' ככתבן וכלשונן, ואדם שמזלזל במצווה כל שהיא - ולו הקטנה ביותר - הרי מלבד העוון על הזלזול במצווה, הוא גם כן עובר על ענין "לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה" (במדבר ל - ג). שכיון שנשבע בהר סיני לקיים את דבר ה', ועתה הרי הוא עבר על שבועתו, הרי זה חילל את דברו וחילל את שבועתו.

לכן נשתדל כולנו בעזר ה' יתברך להתחזק הן בלימוד התורה, הן בקיום המצוות בדקדוק רב ובהידור. וכן נתרחק משנאת חינוך איש כלפי רעהו ואדם כלפי אשתו, ונרבה אהבת חינוך בגבולינו. ובכך נזכה בקרוב לגאולה השלמה במהרה בימינו. אמן ואמן.

אחד מהטעמים שמנו חז"ל לסיבת חורבן בית המקדש, הוא עוון ביטול תורה וכמו שנאמר בפסוק (ירמיה ט-יא) "על מה אבדה הארץ... ויאמר ה' על עזבם את תורתו", כשם שתלמוד תורה כנגד כולם, כך מנגד עוון ביטול תורה הוא כנגד כולם. וצריך בימים הללו להתחזק מאוד בלימוד התורה, כל איש באשר הוא קטן כגדול יקבע עיתים לתורה וישתדל לעמול בה ולהתייגע בהבנתה עד היכן שידו משגת. ואם אכן השתדל בה כפי אשר תשיג ידו ועדין לא הבין אותה עד תומה, אזי לעתיד לבוא הקב"ה יסייע בידו להבינה על בוריה ולרדת לעומק הבנתה.

וכך מצאתי בספרים הקדושים, על הפסוק בפרשה (דברים א-ה) "הואיל משה באר את התורה הזאת לאמר", הואיל - אותיות אליהו. לעתיד לבא בבוא הגאולה הקרובה, יבא

מן המעיין

כך בכיה זו לא היתה מחמת שחטאו לה' כי אם על כך ש"ויכתו אתם עד חרמה" ולא על עוונם. וזו הסיבה שה' לא האזין, כי הבכיה היתה "אליכם" לצורך עצמכם בלבד.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"שמע בין אחיכם." (א. א. טו)

קשה מה צריך לצוות לזה אם לא ישמעו על מה ידונו? ירצה שלא יהיה השופט מצהיל פניו ונושא עיניו באחד מהם, ומשפיל עיניו מאחד מהם, אלא שתהיה דרך השמיעה שזה ביניהם, והוא אומרו שמוע, פירוש דרך השמיעה תהיה בין אחיכם, אם אתה תשא עיניך תשא לשניהם, ואם תשפיל תשפיל לשניהם. או אפשר שיצו ה' שלא ישא עיניו כל עיקר בהם, כי אפשר שיטעה אחד מהם במין הראיה שהוא עין יפה יותר ממנו ויסתתמו טענותיו.

ושמעתי מפי חכם גדול חסיד וגדול בישראל חביב עלי כרוחי, ה"ה הרב רבי משה בירדוגו זלה"ה, שהיה מדקדק בשעת הדין שיהיו עיניו למטה, ולא היה נושא עיניו כל עיקר. ושהיה מרגיש שאם היה נושא עיניו לצד ההכרח באיזה אחד מבעלי הדין, היה מתבלבל שכנגדו. והוא אומרו "שמע בין אחיכם", שלא יעשו אלא השמיעה והדברים באים מהטוענים לפניהם באין השתנות לאחד מהם, ובזה ושפטתם צדק.

"ואקח את ראשי שבטיכם אנשים חכמים וידעים." (א. א. טו)

על דברי הגמרא במכת עירובין (דף ק): שמשא רבינו לא מצא אנשים נבונים, הקשה מרן הגר"ע יוסף שליט"א, היאך יתכן שבדור דעה לא מצא משה אנשים נבונים, בעוד שבדור הבא נאמר "ומבני ישכר יודעי בינה לעתים"?

וביאר מרן שליט"א שהרי כל מהותו של הנבון הוא שמבין דבר מתוך דבר, שהוא מתעמק ומתייגע לדעת הלכות סתומות על פי קושיות ופלפולים, עד לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא.

והנה בדור התנאים מבואר שהיו להם שלש מאות סדרי משנה, וק"ו לדורו של משה שכל הוויות החיים היו מבוררות להם, ומשה היה במחיצתם וידעו כל ענין לאשורו מבלי לאמץ את מוחם להבין דבר מתוך דבר. ומשום כך, חכמים נמצאו לרוב זולת הנבונים שלא נמצאו.

"והדבר אשר יקשה מכם תקרבון אלי ושמעתי." (א. א. יז)

בשמו של הרמב"ן, מובא בספר "כתר שם טוב":

כל דבר שאדם מסתפק אם מותר וראוי הוא לעשותו אם לאו, יוכל לבחון את עצמו על ידי שישלק את הנאתו ממנו. אז יוכל להשקיף על הענין בהשקפה נכונה, ולדעת אם זהו רצונו יתברך.

וזהו שאומר הכתוב "והדבר אשר יקשה מכם" - מה שאינכם יודעים אם לעשותו אם לאו - "תקרבון אלי". שיהיו כל מעשיכם ושיקולכם לשם שמים בלבד.

"ולא שמעו ה' בקלכם ולא האזין אליכם." (א. א. כוה)

האלשיך הקדוש מעניק טעם להנהגת השי"ת זו, וכך הוא כותב: "ואף על פי שהבכיה מקרבת את האדם להקב"ה, כי שערי דמעה לא ננעלו. עם כל זה "לא האזין אליכם", לומר כי גם שהבכי גורם האזנה מקרוב, בכל זאת ה' לא האזין".

והדבר מדוקדק באמרו "ותשבו ותבכו", שהוא להשוות בכיה זו אל הבכיה הראשונה של "ויבכו העם בלילה ההוא", כי אותה בכיה לא היתה בכיה של תשובה אלא בכי מפחד האמורי.

מענינא דיומא

והאבן מצפה לשוב למקומה

מה. בוקסבוים נעתר לבקשתו והשנים צעדו יחדיו לעבר בית החולים שערי צדק.

כשהגיעו לבית החולים נפנה ד"ר וואלך לחדרו, שם פתח את מגירתו והראה לו את האבן הארכיאולוגית שאותה קיבל מהקונסול הכללי של הקיסר ווילהלם. ד"ר וואלך הניח את האבן הקדושה לפניו ואמר לו: מרדכי! חושב אני שאולי כל זה בא לי כמסר מלמעלה, בשל שהחזקתי בביתי אבן כזו קדושה שנלקחה מהמקום המקודש לעם ישראל.

גדולה היתה יראת השמים של השניים, ומכיון שכן הם לקחו עמם את האבן ועלו לביתו של המרא דאתרא, רבה של ירושלים באותם הימים, הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, לשאול ולשמוע בדעת תורה כדת מה לעשות. כשהוא נרגש, הניח ד"ר וואלך את האבן על שולחנו של רבי יוסף חיים זוננפלד, ובטרם הספיק להוציא הגה מפיו, אמר לו רבי יוסף חיים זוננפלד: 'עס שמעקט מיט קדושה' (ריח של קדושה נודף מהאבן הזאת). אחרי ששמע רבי יוסף חיים זוננפלד את הפרטים, אמר לאורחיו החשובים: מותר לכם להחזיק באבן, ואין בכך משום מעילה בקודש. ואחר כך הוסיף רבי יוסף חיים זוננפלד וברך אותם: 'הי רצון שנזכה כלנו ליכנס בטהרה לחצר המקדש, ואז נחזיר את האבן למקומה'.

חלפו השנים, פרצה מלחמת הקוממיות. ירושלים נותרה בידי הערבים, ובאותו תשעה באב, נמנעו תושבי ירושלים מלגשת אל הכותל המערבי להתפלל את תפילות היום ולקונן כמנהגם של חורבן הבית. הלך ד"ר מרדכי בוקסבוים אצל ידידו הישיש ד"ר וואלך, ויחד העלו השנים זכרונות ונאנחו על שבי הכותל בידי זרים. לפתע זינק ד"ר וואלך ממקומו, ניגש לארון הספרים שבסלון ביתו, משם הוציא בידיים רועדות את האבן ואמר לידידו: 'מרדכי! הנה נא זקנתי ולא אדע אימתי יקרב יומי, מי יודע אם אזכה להתגשמות הברכה של רבינו יוסף חיים. קח נא את האבן אולי תזכה אתה, או אולי צאצאך יזכו לחיות עד ביאת גואל ויחזירו את האבן למקומה'.

וכך מידי תשעה באב, אחרי אמירת הקינות, נהג ד"ר בוקסבוים להוציא את האבן, להתבונן בה ולהיזכר בערגה בבית הקדוש. אף הוא לא זכה לראות את הבית בבנינו. בנו הרה"ג רבי יוסף בוקסבוים זצ"ל, מי שיסד את המכון התורני 'מכון ירושלים', שהעניק לארון הספרים היהודי עשרות רבות של ספרי קודש מגדולי ומאורי האומה, נהג אף הוא מידי שנה בשנה בליל תשעה באב להוציא את האבן ולערוג בליבו לבנין הבית. ואף הוא לא זכה לברכתו של הצדיק הירושלמי הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, להשיב את האבן למקומה. ועדיין מצפים ומאמינים אנו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו, ושם נעבוד לפניו באהבה וביראה, כימי עולם וכשנים קדמוניות.

בבוקר אחד של אותו חודש אלול בשנת תרע"ג, היה זה בירושלים שלפני המלחמה, הופיע ד"ר שמידט - הקונסול הכללי של הקיסר ווילהלם בירושלים אצל ד"ר משה וואלך, מנהלו של בית החולים המיתולוגי "שערי צדק". בידו אחז חבילה קטנה ארוזה בקפידה רבה. ד"ר שמידט הניח את החבילה על השולחן, וכשכולו נפעם ונרגש, פתח ואמר: 'ידידי היקר, הבאתי לך כאן תשורה מופלאה, הצלת את חיי ילדי ממוות בטוח. לא מצאתי דרך נאה יותר להביע את רחשי תודתי'.

מנהל בית החולים, ד"ר משה וואלך, שכבר רגיל היה בתשורות מעין אלו, התייר את קשר האריזה ולעינו התגלתה אבן קטנה, מסותתת להפליא. 'זו אבן קדושה מן המקום המקודש ביותר לבני אמונתך - נאם בפאתוס ד"ר שמידט - מעברו השני ולפנים, מהצד הפונה אל בית המקדש. קיבלתי אותה מתנה מארכיאולוג הולנדי שעסק בחפירות בתחום הר הבית. אבן קטנה זו נפלה אף הוצאה בכוונה תחילה'. קח נא ד"ר וואלך את האבן והשאר אותה אצלך למזכרת'.

שנים נקפו, ד"ר וואלך המשיך לעמוד על משמרתו למען תושבי ירושלים, והנה, ביום ד' בשבת, י"ח לחודש ניסן, של שנת התר"ץ, זכה ד"ר וואלך להכניס תינוק בבריתו של אברהם אבינו ע"ה בשכונת בתי מחסה שמעבר לחומות העיר, ומיד נחפו לשוב למשמרתו בבית החולים שערי צדק.

בדרכו לבית החולים, נעצר ד"ר וואלך אצל הכותל המערבי כדי לשפוך צקון לחשו ולהעתיר בתפילה, כפי שהיה רגיל. בעודו שקוע בתפילה, והנה לפתע נופלת עליו אבן ממרומים, והאבן הזו פוגעת בו.

חוצפתם של השבאב עוברת כל גבול, חשב בליבו ד"ר וואלך. הוא הרים את האבן, הניחה בכיסו ואץ אל ידידו ויועצו העסקן רב הפעלים לתורה ולחסד, ד"ר מרדכי בוקסבוים. 'יש ללמד לקח אחת ולתמיד את הפרחחים הללו', התפרץ ד"ר וואלך לעברו של בוקסבוים. בוקסבוים מצידו התקשר מיד עם המשטרה הבריטית, שם נמסר לו מפי המפקדים כי 'אכן הספקנו כבר לחקור את הענין, ומצאנו כי לא ערבים ידו את האבן הזו, אלא הרוח עשתה זאת מאליה'.

למשמע הדברים, עמד ד"ר וואלך לצאת את בית ידידו, אך לפתע נעצר ואמר לבוקסבוים: בוא נא איתי לבית החולים, חפץ אני להראותך דבר

"להגדיל תורה ולהאדירה"

האש שלא תכבה

במעמד סיום הש"ס שנערך בירושלים בשנת תשס"ה הזכיר כ"ק האדמו"ר מערלוי שליט"א את דברי זקיניו בעל ה"חתם סופר" זיע"א, על הפסוק 'מימינו אש דת למו' - מפרש החת"ס שהמילים 'דת למו' הם אותיות 'תלמוד' - 'מימינו אש' - היינו כשיהודי לומד את התורה הקדושה, אזי המרכבה הקדושה מסובבת אותו, כמו שכתב בספר החיים שאותיות גמר"א ר"ת של גבריאל, מיכאל, רפאל, אוריאל. ורבותינו בעלי התוספות (סוכה כ"ח) הביאו בשם הירושלמי, שר' אליעזר ור' יהושע ישבו ולמדו תורה, וירדה אש מהשמים והקיפה אותם. זה היה הלימוד של התנאים הקדושים. גם אנחנו, שלומדים את התורה, צריכים להשתדל שיהיה זה באש של התלהבות ואהבת השם ובשמחה על שאנו זוכים ללימוד התורה הקדושה.

עוד הביא רמז נפלא בשם זקיניו, שהתורה שבע"פ, הגמרא נגמרת באות ת', 'הלכות'. ומתחילה באות ת', 'תנא מהיכא קאי'. המשניות נגמרות במילה שלום, מסיימות באות מ', ומתחילות באות מ'

"מאימתי". אותיות תתמ"ם, שע"י לימוד המשניות והגמרא זוכים לתמם, לתמימות. כדכתיב: תמים תהיה עם ה' אלהיך.

וכ"ק האדמו"ר שליט"א הוסיף שיש לומר שהאות ת' שבה מסיים התלמוד ומתחיל בה, ר"ת תפילה ותשובה. כי כדי שיצליח בתורה, צריך לזה תפילה. ועל זה צריך להתפלל תמיד שהשי"ת יאיר עינינו בתורה, ועוד להתפלל שנהיה מדובקים ביראתו ושייחד לבבנו לאהבתו וליראתו. צריכים תמיד לשפוך שיח לאבינו שבשמים.

